

Stanislav Polčák: Péče o životní prostředí musí být středobodem našeho zájmu!

Byl jsem v obci jediný, kdo věřil, že to vyjde, říká o bioplynové stanici starosta Kněžic Milan Kazda.

Šmejdi!
Jejich obětí může být i starosta.

Starostové ohroženým druhem?

Vážené starostky, vážení starostové, přátelé SMS ČR.

Starostuji již páté volební období, takže toho hodně pamatuji. Tolik ataků na obce a města, kolik zažíváme v posledních několika letech, ale nikdy nebylo. I proto jsem rád, že městys České Heřmanice vstoupil před jedenácti lety do Sdružení místních samospráv ČR. Proč? Víím, o čem mluvím. SMS ČR za samosprávami stojí.

Život nám komplikují stošestkaři i šmejdi

Různí „stošestkaři“, jak jim s oblibou říkám, parazitují na zákoně o svobodném přístupu k informacím, aby nás mohli šikanovat svými dotazy, které následně prodávají dál. Pak jsou tedy praktiky „šmejdu“, kteří už si troufají i na starosty nucené neustálými dotazy a telefonáty k často rychlým rozhodnutím, jež mohou mít při sebemenším zaváhání neblahé následky a nevýhodná smlouva uzavřená po telefonu je na světě dřív, než bys řekl švec.

Naše majetkové poměry na plátnech v pohostinství?

Kromě nekalých praktik vůči místním samosprávám a přebujelé státní byrokracie nám byl do pomyslné rakve zatlučen poslední hřebíček v podobě zákona o střetu zájmů, který mimo jiné umožňuje nahlédnout do seznamu majetku na internetu starostům i jejich manželkám a který jsme již napadli u Ústavního soudu. Do doby rozhodnutí jsme nechtěli své majetkové poměry zveřejňovat. Ministerstvo spravedlnosti a příslušné přestupkové úřady ale přesto zahájily vynucování splnění této povinnosti. Každým dnem čekám obsílku. Bývalý neuvolněný místostarosta Českých Heřmanic už obdržel rozhodnutí z MěÚ Vysoké Mýto, že je vinen.

Kam až jsme to dopracovali, že si naše „majetkové“ poměry budou lidé prohlížet na plátnech v pohostinstvích. Bohužel byl tento zákon namířen do vyšších pater politiky a proti někomu jinému, kdo se nám dnes směje do očí, protože věděl, jak ho obejít. U nás dole, kde si všichni vidíme do talíře, máme ve svých občanech dostatečně přísný dozor nad sebou i svou prací. Naše mzdy jsou navíc veřejně zjištělné a každý, kdo má tu potřebu, si je může dohledat. A to se ani nebavím o neuvolněných místostarostech a radních, kteří svou činnost v samosprávách vykonávají za pár drobných a kvůli novému zákonu by se měli ještě vysvléci z kůže, přestože třeba ani nemohou, protože to tak mají ujednáno ve své pracovní smlouvě.

Samosprávám je třeba vrátit důvěru!

Starosta ohrožený druh? Aby tomu tak nebylo, je třeba vrátit samosprávám důvěru. Předpokladem je reálné naplňování myšlenky, že česká politika se musí měnit odspodu. V praxi tomu napomáhají programy Leader, komunitně vedený místní rozvoj, jež realizují místní akční skupiny, kde spolu o rozvoji rozhodují lidé ze samospráv, podnikatelského a neziskového sektoru. Je třeba také stále myslet na vzdělávání či postupnou realizaci celosvětových trendů v rámci strategie Chytrý venkov, jež vede k udržitelnosti a soběstačnosti. Mnoho se toho u nás už podařilo a o několika příkladech dobré praxe, jež jsou zásluhou schopných starostů, pojednává i tento zpravodaj.

SMS ČR se profesionalizuje. Najdete zde zastání i oporu.

A pak je zde role SMS ČR. Kam až se sdružení posunulo od doby svého vzniku, kdy se všechno dělalo tzv. na koleně a kdy jej různá ministerstva a instituce nebraly vážně? Dnes je při-

pomínkovým místem zákonů, profesionalizuje se, členská základna roste, starostové mají po ruce v každém kraji svého manažera. Analytici zase bedlivě sledují připravované legislativní změny a zpracovávají podklady pro pracovní skupiny SMS ČR. A nad vším bdí kancelář, která všechny manažersky koordinuje tak, aby ve sdružení pracoval kompaktní tým. Všichni to děláme proto, že věříme ve smysluplnou práci pro starosty zejména menších obcí a měst, kteří naši pomoc potřebují. Chceme totiž důstojný a životaschopný venkov, nikoliv *otloukánka* řízeného z Prahy nebo jiných center.

Nechci, aby můj úvodník vyzněl jako samochvála SMS ČR. Chci ukázat starostům, že ve sdružení najdou zastání i oporu pro svou práci, protože vždy dělalo, dělá a i v budoucnu udělá všechno pro to, aby se jednou nestali *ohroženým druhem*.

Pavel Eliáš, místopředseda SMS ČR a starosta Českých Heřmanic

Slovo předsedy: Péče o životní prostředí musí být středobodem našeho zájmu!

Vážení čtenáři,

i když naši zemi zasypalo v uplynulých týdnech nebyvalé množství sněhu, nemůžeme ignorovat katastrofální sucho, kterého jsme byli loni svědky. Rok 2018 byl podle měření ČHMÚ nejteplejším rokem za posledních bezmála 250 let a bez servítek nám ukázal extrémy, které se mohou i u nás stát běžnou realitou.

Ostatně, sami jistě vnímáte, že obce a venkov jsou postiženy dopady klimatické změny již řadu let. Jde zejména o prohlubující se sucho, jež negativně působí na obyvatele, hospodářskou činnost, půdu, vegetaci, zemědělské plodiny a lesy. Ať už jde o zničenou úrodu, nedostatek vody ve studnách nebo usychající lesy, vše vede k rostoucím společensko-ekonomickým problémům, kterým lidé na venkově čelí.

A když pak konečně zaprší? Místo úlevy často přijdou další problémy. Vyprahlá půda není s to pojmout přívaly vody a pak jsme svědky bleskových lokálních povodní, kdy se do obce nahrne voda z okolních kopců a polí. O těchto opakujících se zkušenostech mi v poslední době vyprávělo hned několik starostů.

Připočteme-li k tomu například alarmující zprávy o vymírání živočišných druhů, vidíme, že nám příroda skutečně důrazně ukazuje varovný prst. Už se dávno ne bavíme o tisíce kilometrů vzdálených projevech klimatických změn, jakými jsou tající ledovce, ale z oken vlastních domovů sledujeme, jak se nám příroda mění před očima a přímo ovlivňuje kvalitu našich životů.

Na všech úrovních – evropské, národní i lokální – se musí stát péče o životní prostředí středobodem zájmu, chceme-li předat našim potomkům zemi, ve které se bude dobře žít.

Příroda se nesmí stát obětí zemědělských, průmyslových nebo těžebních zájmů.

Pro některá opatření bude nezbytná mezinárodní spolupráce přesahující rámec Evropské unie, ale hodně toho můžeme zvládnout i na lokální úrovni. V SMS ČR dlouhodobě prosazujeme, že jsou to právě místní samosprávy, které nejlépe znají problémy v daném regionu a vědí, jak je řešit. Můžete se spolehnout, že budeme i nadále usilovat o to, aby pro to obce měly dostatek kompetencí, podporu od státu i prostředky z národních a unijních fondů.

Prosazujeme rovněž, aby čerpání dotací pro zemědělce bylo podmíněno jejich zodpovědným přístupem ke krajině, například v podobě budování retenčních úprav, jež budou sloužit k zadržování vody. Podpora zemědělců, kteří hospodaří se skutečným respektem k přírodě

podle principů udržitelnosti a s využitím inovativních technologií, je cesta, kterou bychom se měli ubírat. Nechceme zemědělcům jejich náročnou práci komplikovat, ale je zřejmé, že současný zemědělský model má na přírodu tak výrazný vliv, že změna je nutná. Pozitivní je, že si to čím dál více zemědělců uvědomuje. Na politických je, aby jim k tomu vytvořili podmínky.

Síla našeho sdružení je ve spolupráci a vzájemné výměně zkušeností šikovných starostek, starostů a zastupitelů. Neváhejme mezi sebou sdílet dobré nápady a fungující řešení. Vítaná je jakákoliv iniciativa. Třeba to bude právě vaše obec, která přijde s řešením, jež pomůže i ostatním.

Ještě máme čas společně naši přírodu zachránit, i když je bez nadsázky za pět minut dvanáct.

Stanislav Polčák, předseda SMS ČR

SMS ČR spustilo geoinformační systém AGIS. Pomůže obcím při strategickém plánování

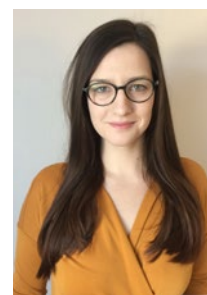
Veškeré informace o území a infrastruktuře obcí do tří tisíc obyvatel zpřístupňuje jednoduše starostům unikátní systém, který spustilo Sdružení místních samospráv ČR. Jde o plnohodnotnou verzi Analytického geoinformačního systému (AGIS), jenž má obcím pomáhat při strategickém plánování. Nejrozsáhlejší terénní průzkum veřejné infrastruktury u nás dosud nemá obdoby.

Za účelem práce na dlouhodobém projektu byla založena společnost SMSdata s.r.o., jež měla komplexně zmapovat území České republiky. Ve spolupráci s MMR, MŠMT a dalšími institucemi vznikla ucelená databáze obsahující široké spektrum geografických i popisných informací o území. „Získali jsme data z veřejných registrů a databází z oblastí školství, zdravotnictví, sociálních věcí, ochrany přírody a krajiny, cenových úrovní pronájmů a dalších. Ty jsme následně doplnili o výsledky vlastního podrobného terénního šetření,“ vysvětlila za tvůrce systému Eliška Kloučková s tím, že vyškolení mapovači v minulém roce provedli nejrozsáhlejší terénní průzkum veřejné infrastruktury, jaký v naší zemi dosud nemá obdoby.

„Každý starosta má nyní k dispozici aktualizované informace o infrastruktuře obce doplněné o fotografie, dostupné jsou demografické údaje

o obyvatelstvu, přehled o pobírání vybraných druhů sociálních dávek, anebo modul ochrany, přehledně publikující kulturní i přírodní památky na našem území,“ uvedla Eliška Kloučková. Systém podle ní umí také jednoduše zobrazit veškerý nemovitý majetek obce, brownfieldy, vyloučené sociální lokality, nebo například údaje o nezaměstnanosti v konkrétní oblasti.

A co AGIS čeká v nejbližší době? V prvním kvartále letošního roku systém poskytne sestavu nemovitého majetku obce s vyznačením přírůstků a úbytků. „Každá obec navíc bude mít možnost napojit do systému vlastní pasporty a vytvořit tak ještě komplexnější mapu svého území,“ prozradila Eliška Kloučková. Na jaře začne třetí etapa mapování, která obsáhne všechny obce do 10 tisíc obyvatel. „V dlouhodobějším časovém

horizontu se pak hodláme zabývat zaváděním dalších funkcí, především dotačním modulem, díky němuž získají starostové přehled o dostupných dotačních titulech,“ dodala Eliška Kloučková. „*Systém se bude neustále udr- žovat a aktualizovat, přičemž data se budou obnovovat ve čtvrtletní až roční frekvenci,*“ ujistila.

Jak a za jakých podmínek se na AGIS dostanete?

Systém je dostupný přes webové rozhraní na www.smscr.cz/agis. Individuální přístupové údaje byly vygenerovány a zaslány do datových stránek starostů během února. Obce mohou AGIS využívat za poplatek

500 Kč bez DPH za měsíc, členské obce za zvýhodněnou cenu 200 Kč za měsíc, tedy 2400 Kč bez DPH za rok.

Potřebujete poradit?

Chcete dát společnosti SMSdata zpětnou vazbu? Nedorazilo vám heslo pro individuální přístup, anebo potřebujete s čímkoliv poradit? Pište na emailové adresy klouckova@smscr.cz, podpora@smsdata.cz, anebo volejte na tel. 606 138 822. „*Velmi si vážíme všech vašich podnětů, kterými se budeme rádi zabývat. Chceme, aby vám AGIS pomáhal nejen při strategickém plánování,*“ dodala za společnost Eliška Kloučková.

Špičková technická úroveň sklízí uznání a obdiv odborníků, říká bývalý starosta Nového Malína Josef Minář o obecní vodní elektrárně

V Novém Malíně na Šumpersku provozuje obec unikátní vodní elektrárnu. V čem spočívá její unikátnost? Tak třeba v tom, že se řadí mezi turistické zajímavosti, o kterých píší průvodci. Ale to by bylo asi málo... Unikátní je zejména technické soustrojí, na jehož vzniku se podíleli špičkoví odborníci a dodavatelské firmy z regionu. Malá vodní elektrárna patří k příkladům dobré praxe. Už jste se tam byli podívat? Povídáme si s Josefem Minářem, který byl 26 let starostou Nového Malína a stál u zrodu myšlenky i stavby elektrárny.

Kdy došlo k rozhodnutí provozovat v obci vlastní elektrárnu a proč?

Vše začalo v roce 1994, kdy se nám podařilo zprivatizovat vodovod a osamostatnit se od VAK. S myšlenkou využít energetický potenciál vody z vodovodního přivaděče z jímacího území vodního zdroje Malínský les přišel zhruba před 15 lety zastupitel Jiří Vénos. Něco podobného viděl na vodovodním přivaděči z Koutů nad Desnou do Šumperka. Byla to dobrá myšlenka, zůstala v paměti, ale tehdy ještě nebyla příhodná doba na její realizaci.

K té došlo kdy?

Souhra několika náhod a štěstí nás svedla dohromady před osmi lety s několika projektanty a odborníkem na malé vodní elektrárny z ČVUT Praha Petrem Nowakem. Když po 80 letech skončila životnost vodovodního přivaděče, státní fond životního prostředí vypsala pro obce dotace na výstavbu výroben elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Pro nás tak nastal pravý čas zkoušet štěstí a postavit v nadmořské výšce 470 metrů malou vodní elektrárnu, která je napájena z poslední sběrné jímky 770 m n. m. převýšení 300, což je zhruba 30 barů.

Na vzniku technického soustrojí se podíleli špičkoví odborníci i dodavatelské firmy z regionu. Oproti zahraniční konkurenci je zařízení elektrárny prý stejně efektivní a mnohem levnější. Je to tak?

Projektanti navštívili Rakousko a Švýcarsko, kde podobné elektrárny pracují. Poptali zahraniční i tuzemské firmy, ale jejich ceny kolem 10 milionů korun pro nás nebyly dostupné. Místní firma ELZACO se proto pustila do vývoje vlastní turbíny a podařilo se. Zastupitelstvo obce myšlenku podpořilo, schválilo a provozováním pověřilo firmu Provozní Nový Malín s.r.o., kterou obec vlastní a která má na starosti všechna obecní zařízení.

Přesto – jak moc byla stavba finančně náročná? A už se vám podařilo náklady splatit?

Nedělali jsme to proto, abychom zbohatli, ale kvůli využití obnovitelných zdrojů energie v souladu s přírodou a úměrným ziskem. Byla to výzva pro několik nadšenců, ukázkou schopností obce, obecní firmy, místních lidí ve spolupráci se špičkovými odborníky. Účinnost soustrojí je stejně efektivní jako zahraniční konkurence. Pořízení přišlo na bezmála tři a půl milionu korun, necelý milion pokryla dotace, zbytek zaplatila obec. Nejednalo se o závratnou sumu, na kterou bychom potřebovali půjčku. Návrhnost předpokládáme do osmi let.

Elektrárna funguje v obci čtvrtým rokem. Jak to dnes hodnotíte?

Provoz je nepřetržitý a bezporuchový. Prosazení každé dobré myšlenky vyžaduje velké nadšení, překonání mnoha překážek, nepřejčnosti, silné vůle a odvahy. Obec si spolu se svou firmou stejně dobře poradila i s dalšími unikátními stavbami, které jsou finančně mnohem náročnější. Máme tak několikaletý náskok před ostatními obcemi.

Projevuje se to i na spokojeném obyvatelstvu?

V obci Nový Malín jako jediné z šumperského regionu každoročně roste počet obyvatel, zatímco jinde v okrese trvale klesá. Malá vodní elektrárna je takové pohlazení po duši. Špičková technická úroveň sklízí uznání a obdiv od odborníků.

Vyrobenou elektřinu prodáváte. Jaký z toho má obec efekt? Pomáhá zvýšit obecní rozpočet?

Obec Nový Malín je největší obcí regionu s rozpočtem 80 milionů korun. Roční příjem z provozu MVE s postupným navyšováním odpovídá zá- měru. Je pravidelný, dlouhodobý, v rozpočtu nijak závratný, ale potěší.

Zmínila jsem, že vaše unikátní elektrárna je příkladem dobré praxe. Můžete to potvrdit? Víte o tom, že jste inspirovali někoho dalšího k podobnému projektu?

Vím, že firma ELZACO instalovala zařízení pro další zájemce. V Novém Malíně připravujeme v současné době druhou turbínu, tentokrát poháněnou vodou z potoka. Máme už položené 1600 metrů dlouhé přivaděčí potrubí. Turbína bude stát vedle stávající „Peltonky“ ve stejné budově a bude také dodávat energii do rozvodné sítě. Postupně překonáváme byrokratické překážky pro povolení a připravujeme na tomto zařízení další technické vychytávky. Chtěl bych tímto všem zúčastněným poděkovat za odvedenou práci.

Tak ať se vám daří!

Byl jsem v obci jediný, kdo věřil, že to vyjde, říká v rozhovoru o bioplynové stanici starosta Kněžic Milan Kazda

Nezávislost na vnějších zdrojích se snaží získat polabská obec Kněžice. Z velké části se jí to už povedlo. A to ve výrobě tepla. Pětisetřicetiletá vesnice v čele se starostou Milanem Kazdou si před 13 lety troufla na odvážný projekt a za 138 milionů korun vybuodovala bioplynovou stanici, kotel na biomasu a šestikilometrové potrubí, které zajišťuje lidem teplo i horkou vodu. Vesnice tak zároveň vyřešila, co s biologickými odpady. Díky projektu vyhrála už před dvěma lety ocenění v prvním ročníku soutěže Obnovitelné desetiletí a dostala přídomek První energeticky nezávislá obec.

Pane starosto, víme, že první kapitolou vaší cesty k soběstačnosti byla linka na výrobu pelet z rostlinných odpadů, kdy obec dostala na pořízení stroje za milion korun polovinu peněz od státu.

Ano, tento projekt měl zlepšit životní prostředí v obci, životní standard obyvatel a hlavně měl udržet finanční toky v dané lokalitě. Předpoklad byl takový, že zemědělství vypěstuje nějaký produkt, obec jej vykoupe, spálí a dodá lidem teplo. Tím se uzavrou finanční toky a investice zůstanou v regionu. Tato investice se nám do čtyř let vrátila.

Skutečnost je ale ještě o něco lepší. Postavili jste bioplynovou stanici, která zpracovává odpady z širokého okolí a vyrábíte z ní nejen teplo, ale i elektřinu. Na tak malou vesnici se jednalo o odvážný a nákladný projekt.

Pro naši vesnici s tehdy šestimilionovým rozpočtem bylo potřebných 138 milionů korun závratnou investicí. Získali jsme sice 84 milionů korun z Evropského fondu regionálního rozvoje a 11 milionů ze Státního fondu životního prostředí. Na zbývající část jsme si ale museli vzít úvěr, který splácíme třemi miliony ročně. Protože ale díky projektu dokážeme zužitkovat své odpadní vody, nemusela vesnice stavět kanalizaci a čističku vody, což by znamenalo nějakých 45 milionů korun.

Zkušební provoz jste spustili už před zhruba 13 lety. Od té doby úspěšně jede?

Ano. Na teplovod se postupně připojilo skoro 160 domů. Cena tepla je u nás koruna deset za kilowatt (hodinu tepla), pokud máte akumulční kamna, zaplatíte minimálně dvě koruny

dvacet za kilowatthodinu. V zemním plynu se cena za jeden kilowatt pohybuje kolem dvou korun. Teplovod je pro obyvatele Kněžic navíc mnohem pohodlnější než kotle na uhlí nebo dřevo, kterými většina z nich topila. Nový model znamená každý rok o 10 tisíc tun emisí oxidu uhličitého méně.

Popište, jak celý proces funguje v praxi?

Traktory přivezou do bioplynky v průměru 30 kubíků prasečí kejdy denně. Je to jedna z nejméně ceněných příměsí tekuté směsi ve fermentoru, protože obsahuje bakterie, které stabilizují výrobu bioplynu. Stanice si poradí také s čistírenskými kaly, se zbytky z pekáren nebo s krví z jatky. Vedle bioodpadů přímo z Kněžic svážíme spoustu materiálu z celého regionu. Automobilová dodávka objíždí denně restaurace v okruhu 25 kilometrů, odkud přiveze třeba tři tuny zbytků jídla. Celkově bioplynová stanice pojme asi 55 tun materiálu denně. Je to taková železná kráva. Musíte jí pořad krmit, jinak vám přestane dávat mléko. Měli jsme i období, kdy jsme museli stanici kvůli nedostatku vyhovujících odpadů krmit částečně kukuřičnou siláží. Využíváme také listí nebo trávu z pěti hektarů obecních pozemků. Místní občané sem vyváží obsah žump, který by se jinak musely drazé likvidovat v čistírnách odpadních vod v Nymburce nebo Poděbradech. Nakonec takřka 95 procent materiálu zůstane v bioplynové stanici i po vytvoření bioplynu. Takzvaný zbytkový tekutý digestát dává obec zdarma místním zemědělcům na hnojení pole. Celý cyklus smysluplné likvidace odpadů se tak uzavírá. Obec získá energii i hnojivo a minimum materiálu přijde nazmar.

Vybudovat bioplynovou stanici za mnoho milionů vyžadovalo jistě odvalu, ale i znalosti. Věřil jste, že to bude fungovat?

Bylo to především o spolupráci zastupitelů obyvatel obce a týmu lidí, kteří byli ochotni nezištně pomáhat. Osobně jsem věřil, že systém propojení bioplynové stanice a kotelny fungovat bude. I když problémů na začátku bylo mnoho, proces naši zaměstnanci zvládli a projekt funguje technologicky i ekonomicky. Znamená to, že generuje finanční prostředky na splácení úvěrů. Máme spočítané, že za 15 let by se tato investice měla splatit a nezatěžovat dál obecní rozpočet. Zatím to vychází.

Jak na to dnes vzpomínáte?

Je pravda, že když jsme rozjeli provoz, probírali jsme s tehdejšími místostarostou u kávy provozní problémy a já jsem si posteskl: *Josefe, myslím, že jsme snad jenom my dva věřili tomu, že se projekt podaří zrealizovat.* Odpověď Josefa pro mě byla překvapivá. Řekl pouze: *Byl jsi sám, nechtěl jsem tě znervózňovat.*

Jak moc jsou dnes Kněžice skutečně soběstačnou obcí nezávislou na vnějších zdrojích a čeho byste v tomto směru chtěli ještě dosáhnout?

Devadesát procent trvale žijících obyvatel Kněžic není závislých na uhlí ani na plynu. A nyní pro ně plánujeme vybudovat lokální distribuční síť na dodávku elektřiny. Cesta je to opět trnitá, ale snad se podaří po ní dojít do cíle. Dodávka elektřiny je totiž výrazně složitější. Nejenom legislativně ale i technologicky. Je třeba stabilizovat zdroj a pořídit akumulaci. Tyto aktivity budou bohužel finančně hodně náročné. Chtěli

bychom motivovat naše obyvatele tak, aby se zapojili do projektu a pořídili si fotovoltaické elektrárny na střechy svých domů. Potom by distribuční síť fungovala jako zařízení pro vzájemné sdílení vyrobené elektřiny.

Napadá vás, jak inspirovat i jiné obce? Určitě se k vám jezdí radit řada zájemců...

Zájemcům předáváme zkušenosti nejen kladné, ale i záporné. Aby se vyvarovali chyb, které jsme udělali my. Úsměvné je, že k nám jezdí i zájemci

z Jižní Koreji. A k té inspiraci – už na začátku rozhovoru jsem zmínil, že náš systém nahrazuje kanalizaci a ČOV. Ale protože je v této zemi zhruba 420 bioplynových stanic zpravidla s přebytkem tepla, dalo by se uvažovat i o jiných lokalitách, které by mohly díky BPS likvidovat odpadní vody bez nákladného budování kanalizace a ČOV. Šlo by to buď doplněním tříkomorových septiků se zemním filtrem a zpracovávat usazeninu z první komory a přečištěnou vodu využít na ředění substrátů. Nebo by se daly BPS dovybavit

technologí a hygienizací na zpracování odpadů v rámci předúpravy substrátu pro BPS.

Pane starosto, souvisí vaše chtění po energetické soběstačnosti s vaší původní profesí?

Spíše ano, pracoval jsem v zemědělství nejprve jako opravář zemědělských strojů, později jako diagnostik motorových vozidel.

Děkujeme za rozhovor a přejeme vám i vaší obci ještě řadu úspěchů a inspirace!

Firma v Mostu vyvinula zařízení na moderní zneškodnění odpadů

Patentované zařízení na zpracování druhotných odpadních surovin předvedla v lednu v Mostu zástupcům Pracovní skupiny pro životní prostředí a zemědělství SMS ČR firma ERVO EnviTech s.r.o. Technologie recyklace odpadů na základě pyrolýzy umožní výrazně snížit ekologickou zátěž a množství odpadů a to dokonce i těch nebezpečných. Na mezinárodní výstavě technických inovací, patentů a vynálezů Invent Arena 2018 získala firma za svůj vynález zlatou medaili.

Nabízená kontinuální technologie ERVO na základě termolýzy (pyrolýzy) je unikátní v tom, že zabezpečuje destrukci odpadů a druhotných surovin, které se při normálních přírodních podmínkách nerozloží. Touto metodou se získávají suroviny pro chemickou výrobu, tekuté a vysoce hodnotné palivo lehkých frakcí, procesní (pyrolýzní) plyn a pevný zbytek (pyrokarbon). Technologie při nejhlubším stupni rozkladu nepředpokládá využití meziprostorových katalyzátorů, čímž se podstatně liší od jiných analogických technologií a neprodukuje žádné ekologicky zatěžující zbytky.

„Jistě jde o zajímavé řešení likvidace odpadu, se kterým máme na obcích problém,“ uvedl Karel Ferschmann, předseda pracovní skupiny pro ŽP a zemědělství SMS ČR, který se s novinkou firmy seznámil. Líbí se mu, že výstupním produktem technologie je tekuté palivo, které lze použít nejen jako vstupní surovinu k dalšímu zpracování, ale především k výrobě energií. „Z jedné tuny odpadů lze získat až 1000 litrů tekutého ropného produktu lehkých frakcí nebo kapalinu s vysokým obsahem aromatických uhlovodíků – suroviny pro petrochemickou výrobu,“ popisuje s tím, že předpokladem

takového zpracování je vyříděný a nadrcený odpad.

Mostecká firma se zabývá vývojem, výrobou a distribucí pyrolýzních (pyrolytických) jednotek – technologického zařízení, které si poradí s ekologickou likvidací a recyklací odpadů, konkrétně plastů (vyjma PET, PVC a polystyrénu), pneumatik a čistírenských kalů. „Zařízení má novou koncepci krytou patentem a nezabírá ani příliš mnoho místa. Za jeden den zpracuje pět tun surovin, jeho pořizovací cena činí 25 milionů korun, návratnost se předpokládá cca za tři roky – dle tvrzení zástupců firmy,“ uvedl Karel Ferschmann. „Zařízení je energeticky soběstačné a může být v kontinuálním provozu 24 hodin denně po celý rok,“ uvádí firma na svých webových stránkách zde <http://ekorecyklace.cz/cs>.

Příplatek pro sociální a zdravotní pracovníky se zvýšil

Od ledna dostali přidáno zaměstnanci státního a veřejného sektoru. Došlo i k navýšení spodní hranice zvláštního příplatku pro sociální a nově i zdravotní pracovníky v sociálních pobytových službách. Vláda schválila novelu nařízení o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a státní správě vloni v prosinci.

Zvýšily se platové tarify zaměstnanců ve veřejných službách a správě o 5 procent, v případě zdravotnických pracovníků vykonávajících nelékařská zdravotnická povolání (například sociální pracovníci a pracovníci sociální péče) činí zvýšení 7 procent, u pedagogických pracovníků v regionálním školství 10 procent. Nerovnoměrné zvýšení platových tarifů se týká i lékařů a zubních lékařů. Další schválenou změnou je zvýšení spodní hranice příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí a zvláštního příplatku cca o 25 procent, který se změnil naposledy v roce 2007.

Novelou zákona č. 341/2017 Sb. dochází rovněž ke zvýšení spodní hranice zvláštního příplatku pro pracovníky v sociálních službách v pobytových zařízeních sociální péče a nově přísluší při splnění stanovených podmínek i zdravotnickým pracovníkům v pobytových zařízeních sociálních služeb. Týká se těch, kteří pravidelně poskytují zdravotní služby v rozsahu alespoň tří hodin po sobě jdoucích v době od 16 hodin odpoledne do 7 ráno následujícího dne. Spodní hranice se zvýšily na částku 1880,- Kč za měsíc, zatímco vrchní hranice zůstává nezměněná. Tyto změny mohou pro obce vést k přilákání nových či udržení stávajících pracovníků, kteří by zvažovali změnu zaměstnání.

Na druhou stranu má být financování zabezpečeno v rámci příslušných rozpočtových kapitol prostřednictvím zvýšeného objemu prostředků na platy, resp. v rámci finančních možností územních samospráv celků.

Simona Úheľlová

Pořadí kandidátů z konkurzu na ředitele škol nejspíš dál zůstane jen doporučením

Ministr Robert Plaga vyhověl SMS ČR, které připomínkovalo návrh vyhlášky č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkurzního řízení a konkurzních komisích, které posuzují vhodnost uchazeče o jmenování mj. i do funkce ředitele příspěvkové organizace vykonávající činnost školy nebo školského zařízení. Návrh předpokládá, že výsledné pořadí uchazečů o pozici ředitele školy určené konkurzní komisí bude pro zřizovatele školy závazné.

SMS ČR s tím nesouhlasí. „Obec je zřizovatel, který na svá bedra bere i kvalitu školského zařízení. Nevidím jediný důvod, proč by obec měla mít zájem na tom, aby její škola byla řízena neodborníkem nebo člověkem, který na to nemá. Prvořadým zájmem každého zřizovatele je, aby jeho škola fungovala a měla špičkové vedení,“ řekl předseda SMS ČR Stanislav Polčák s tím, že by vyhláška zasáhla do práv obcí jakožto zřizovatelů škol.

O konkurzech na ředitele škol, financování či volnočasových aktivitách

Aktuální vývoj plánované novely o náležitostech konkurzního řízení byl hlavním tématem pracovní skupiny pro školství, sport a kulturu, která se sešla začátkem ledna v Brně. SMS ČR novelu v prosinci připomínkovalo.

Za zásadní považuje zlepšit systém výběru ředitelů s důrazem na maximalizaci odbornosti členů komisí, zohlednění pedagogické a manažerské kvality uchazeče, posílení aspektu pedagogického vedení školy a zavedení šestiletého funkčního období ředitelů.

Účastníci pracovní skupiny diskutovali rovněž o zlepšení spolupráce samospráv a České školní inspekce jako rovnocenných partnerů, zejména prostřednictvím seminářů vedených na jednotlivých inspektorátech. Hovořilo se i o aktuálním stavu financování regionálního školství s tím, že definitivní model s novým financováním má MŠMT představit v únoru. SMS ČR rovněž považuje za důležité podporovat volnočasové aktivity a usilovat o navýšení provozní a investiční podpory volnočasových organizací.

Příspěvkovky provozující školu nemusejí zapisovat do Evidence skutečných majitelů

Právnícké osoby veřejného práva, mezi které patří příspěvkové organizace provozující školu či školské zařízení nemají povinnost zapisovat údaje do Evidence skutečných majitelů. Shodli se na tom zástupci ministerstev financí, vnitra, spravedlnosti (gestor zákona) a školství, mládeže a tělovýchovy.

Žádný zákon v současné době za neprovedení zápisu skutečného majitele nestanoví sankce. Konečné rozhodnutí o provedení/neprovedení zápisu do Evidence skutečných majitelů je na vedení dané školy. Pro případné rozhodnutí provedení zápisu by měl být jako skutečný majitel formálně určen a zapsán člen statutárního orgánu příspěvkové organizace. U příspěvkových organizací zřizovaných obcí se do Evidence zapíše coby „skutečný majitel“ jejich ředitel/ka (některé rejstříkové soudy požadují zapsání starosty/ky). Od 1. ledna 2019 je zápis zpoplatněn, poplatek činí 1000 korun. Jednoduchý formulář lze vyplnit elektronicky na webu Ministerstva spravedlnosti. Vzhledem ke společnému stanovisku zástupců ministerstev lze očekávat legislativní úpravu, která bude reflektovat výklad zástupců ministerstev, neboť se evidentně jedná o legislativní chybu.

O přijetí integrovaných žáků by měl rozhodovat ředitel

Pracovní skupina SMS ČR připomínkovala novelizaci vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Požaduje úpravu pravidel inkluzivního vzdělávání. Míní, že o přijetí integrovaných žáků by měl v konečném důsledku rozhodovat ředitel školy (školského zařízení). Připomínka SMS ČR nebyla akceptována. Sdružení bude i nadále tento cíl prosazovat, neboť inkluze v současné podobě kvalitu vzdělávání zhoršuje.

Nikola Tauschová

SMS ČR odmítá rozšíření pravomocí NKÚ na samosprávy

Již poněkolkáté během posledních let se v Parlamentu ČR objevily návrhy na změnu zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu, jejichž cílem je výrazně rozšířit okruh subjektů, na něž kontrolní pravomoc NKÚ dopadá. Rozšíření se má mimo jiné dotknout i některých subjektů územní samosprávy. SMS ČR takovou změnu odmítá a v legislativním procesu proti ní důrazně vystupuje.

Poslanecká sněmovna v současné době projednává v prvním čtení hned dva návrhy zákonů rozšiřující pravomoci NKÚ – vládní vypracovaný ministerstvem spravedlnosti, a poslanecký z dílny poslanců České pirátské strany. Oba dva chtějí podrobit kontrolní pravomoci kraje, ale také všechny dobrovolné svazky obcí (DSO) a právnícké osoby, ve kterých mají stát nebo územní samosprávné celky většinou majetkovou účast nebo většinový podíl na hlasovacích právech. Vládní návrh dále přidává obce s rozšířenou působností, poslanecký naproti tomu pouze statutární města a Hlavní město Praha.

Oba návrhy se objevily i přesto, že v předchozích letech pokusy o prakticky tutéž změnu hned několikrát neprošly legislativním procesem. Svým nemalým dílem k tomu přispělo také Sdružení místních samospráv České republiky, které konstantně považuje rozšíření pravomocí NKÚ na územní samosprávné celky a právnícké osoby v jejich majetku za nemístný zásah do ústavně zaručeného práva na samosprávu, přičemž tento postoj opakovaně při vhodných příležitostech napříč legislativním procesem artikuluje.

SMS ČR dlouhodobě podporuje jednoduché a účinné kontrolní mechanismy ve veřejné správě, přičemž apeluje na odstranění duplicitních kontrol. Výše uvedené návrhy míří přesně opačným směrem a v některých aspektech by bohužel jejich uvedení do praxe způsobilo zcela absurdní důsledky. Pravomoc NKÚ by totiž dopadla jednak na DSO a jednak také na takové právnícké osoby jako je obcí zřízený spolek hasičů nebo fotbalistů, případně obchodní korporace ve vlastnictví obce provozující místní hostinec.

Ke schválení potřebné doprovodné změny Ústavy je potřeba většina tří pětina všech poslanců a tří pětina přítomných senátorů. Při současném politickém složení obou parlamentních komor není pravděpodobné, že by změny byly v některé z nich schváleny. Legislativní aparát SMS ČR nicméně situaci pečlivě monitoruje a je připraven i nadále proti návrhům aktivně vystupovat.

Dominik Hrubý

SMS ČR bojuje za revizi metodiky o dostupnosti občanské vybavenosti v obcích

Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury jsou nezávazným metodickým dokumentem, který by měl pomáhat určit vhodnou dostupnost jednotlivých druhů občanské vybavenosti v různých typech obcí. Standardy byly zhotoveny jako naplnění jednoho z cílů nelegislativního strategického dokumentu s celostátní působností Politika architektury a stavební kultury ČR v prosinci 2016 na ČVUT v Praze. Zdánlivě nepodstatný dokument se ale v nedávné době objevil v návrhové části Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ a SMS ČR upozornilo na nedostatky, které by tímto vyplynuly především pro menší obce.

Velmi **problematické je členění měst a obcí, resp. sídel** do čtyř kategorií, na jehož základě se následně určují standardy dostupnosti veřejné infrastruktury pro všechny zástupce sídel dané skupiny. Sídla se člení pouze na základě počtu obyvatel, přičemž **nejsou respektovány obdobně důležité faktory jako rozloha sídla** nebo jeho umístění v rámci fyziko-geografických a sídelních struktur. Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury jsou v aktuální podobě nepřipustné zejména pro menší města do 1000 obyvatel, resp. obce do 2000 obyvatel (území typu D).

Obrázek 1: Kategorie obcí dle populační velikosti

Kategorie	Populační velikost
A	10000 +
B	rozvojové oblasti
C	města od 1000 (obce od 2000) – 10000
D	města do 1000 (obce do 2000) + malá sídla

Dokument **zcela postrádá údaje o dostupnosti vybrané občanské vybavenosti** jako obchodů s potravinami, komunitních a restauračních zařízení, stavebních a matričních úřadů, veřejného internetového připojení, mobilního signálu, veřejného osvětlení, varovných systémů nebo zásobování plynem či elektrickým proudem. Mezi další výrazné nedostatky dokumentu patří **příliš vysoké prahové vzdálenosti** občanské vybavenosti pro území typu D. Především jde o mateřské a základní školy, jednotky ambulancí a zdravotní péče, zastávky veřejné dopravy, pošty, víceúčelové sály nebo veřejné vodovody a kanalizace. Dostupnost veřejné dopravy se například počítá pouze na základě množství spojů v ranní špičce a méně exponované dopolední a večerní hodiny nebo víkendy již nejsou brány v potaz.

Obrázek 2:

Příklad nevhodné dostupnosti zdravotních služeb pro menší obce.

Nevhodná dostupnost

- př. základní zdravotnická zařízení

v tom: všeobecné praktické lékařství, praktické lékařství pro děti a dorost, zubní lékař, gynekologie a porodnictví, lékárna

A, B, C (obce > 2000 byv.)	sídelně strukturální	přítomnost v obci
A, B, C	fyzická - pěší docházka - skutečná	600 m pozn. 4
D	časová - dojezdová doba	35 minut pozn. 4

Část citovaných prací, o které se metodika opírá, pochází od zahraničních autorů. Česká republika má velmi specifickou strukturu obcí a je podle mě chybou odkazovat v tomto důležitém dokumentu na studie ze států s naprosto odlišnou sídelní strukturou. Například standard dostupnosti pro veřejnou hromadnou dopravu byl převzat z práce australských autorů.

SMS ČR dlouhodobě poukazuje na nedostatky, které z tohoto, byť nezávazného, dokumentu vyplývají, a i nadále bude usilovat o jejich generální revizi. Již v lednu 2019 se zástupci SMS ČR zúčastnili jednání u kulatého stolu spolu s autory dokumentu z Fakulty architektury ČVUT v Praze, a dále zástupci z Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a dalšími aktéry.

Otakar Bursa

Přípravy nového programového období EU jsou v plném proudu. SMS ČR je u toho!

SMS ČR se prostřednictvím svých zástupců účastní procesů spojených s přípravou programového období EU 2021 až 2027 a přípravou důležitých strategických rozvojových dokumentů České republiky, tj. Strategie regionálního rozvoje ČR 21+, Národní koncepce realizace politiky soudržnosti po roce 2020 či Strategického rámce Česká republika 2030.

Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ stanovuje hlavní cíle v oblasti rozvoje regionů České republiky v horizontu 7 až 10 let. Identifikuje problémy, či potřeby jednotlivých typů území ČR a definuje intervence, které by měly být realizovány k jejich nápravě a řešení. Cílem strategie je podpořit konkurenceschopnost regionů a sbližování regionálních disparit. Dokument vzniká v koordinaci Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Strategický rámec Česká republika 2030 je národním strategickým dokumentem, který udává směr rozvoje České republiky na příští desetiletí. Jeho cílem je zvýšení kvality života ve všech regionech a přispění k rozvoji území, který je udržitelný po sociální, ekonomické i environmentální stránce. Strategický rámec byl vytvořen v gesci Úřadu Vlády České republiky.

Národní koncepce realizace politiky soudržnosti po roce 2020 hraje důležitou roli v rozvoji ČR z pohledu nastavení evropských dotačních programů v ČR. Koncepce je podklad pro vyjednávání obsahu, struktury a priorit budoucích operačních programů realizovaných v ČR. Dokument vzniká v koordinaci Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

V roce 2018 proběhlo množství jednání, schůzek, pracovních skupin či dalších platform, ale i meziresortních připomínkových řízení, kterých se aktivně účastnila řada zástupců Sdružení místních samospráv České republiky. Dalším důležitým počinem v oblasti regionálního rozvoje ČR je schválení struktury budoucích operačních programů pro období 2021 až 2027 vládou České republiky dne 4. ledna 2019.

Přehled operačních programů a řídicích orgánů pro období 2021–2027:

Název OP	Řídicí orgán
OP Konkurenceschopnost	Ministerstvo průmyslu a obchodu
OP Doprava	Ministerstvo dopravy
OP Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí
OP Výzkum a vzdělávání	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OP Lidské zdroje	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Integrovaný regionální OP	Ministerstvo pro místní rozvoj
OP Technická pomoc a kvalita správy	Ministerstvo pro místní rozvoj
OP Přeshraniční spolupráce	bude upřesněno

Vedle těchto Operačních programů, které jsou součástí Politiky soudržnosti EU, budou v dalším období fungovat i Program rozvoje venkova ČR a Operační program Rybářství. V následujícím období se uskuteční řada jednání k projednávání konkrétního tematického obsahu jednotlivých operačních programů a dalších aspektů fungování.

I těchto jednání se bude Sdružení místních samospráv České republiky účastnit za účelem prosazení adekvátních podmínek pro čerpání prostředků na rozvoj obcí.

Luděk Beneš, analytik pro strategický rozvoj

Šmejdi! Jejich obětí může být i starosta

Starostové to nemají snadné. Zodpovědnost, jakou nesou za svá rozhodování, je někdy může stát i zdraví. Jen si představte nikdy nekončící úvahy, zda bylo právě před chvílí vámi dané rozhodnutí správné, s tím související bezesné noci a zvonění telefonu v takřka jakoukoliv denní dobu... Není jim co závidět. SMS ČR při starostech stojí a pokud se ocitnou v nesnázích, pomůže!

Cítila jsem se hrozně. Jako když okradou mrtvého, říká v rozhovoru starostka Sylva Káčerová

Obětmi šmejdů se nestávají jen senioři, na které lumpové útočí přes emoce. Oběť může být kdokoliv. Dokonce i starosta, který denně odpovídá na desítky těch nejrůznějších dotazů a má kompetenci rozhodovat. Když je navíc tak pracovitý, že se snaží fungovat i ve chvílích zdravotní indispozice, může se stát průšvih natotata. Jako v případě Sylvy Káčerové, která je starostkou malinké obce Pobežovice u Přelouče. Sama přitom běžně obětím šmejdů ve své obci pomáhá. Když jí zavolali, probírala se právě z narkózy a byla pod silnými sedativy...

Paní starostko, když vloni v listopadu došlo na osudný telefonát, probírala jste se právě z narkózy. Můžete popsat, jak rozhovor probíhal?

Asi hodinu poté, co mi lékař aplikoval ještě morfiu na ztišení bolesti, volala paní a bez sebe-menšího varování, natož optání, zda volá ve vhodnou chvíli, sdělila, že... *vaše bezplatná prezentace obce na seznamu končí a od roku 2019 bude zpoplatněná*. A jestli chci smlouvu prodloužit, musím tak učinit nyní, jinak naše stránky nebudou dál prezentovány. Byla jsem stále přesvědčená, že mluvím s někým ze Seznamu a ženy jsem se opakovaně ptala, zda je ze Seznamu, protože Seznam považuji za seriózní společnost. Řekla, ano, však jsem se vám na samém začátku rozhovoru představila. Mluvila naléhavě a přesvědčivě, hovořila o našich webových stránkách, které prý máme pěkné a já jsem v tu chvíli a ve zdravotním stavu, ve kterém jsem se nacházela, znejistěla. Věděla jsem, že jsme všechny prezentace na internetu jako obec zrušili, protože jsou pro malé obce našeho typu nepřínosné, věděla jsem, že naši jedinou prezentací jsou obecní webové stránky. To ovlivnilo můj úsudek, protože o webové stránky přijít nesmíme. Popravdě, já jindy velmi rozhodná a dovolím si říct reálně uvažující žena vůbec nevím, proč jsem smlouvu po telefonu odsouhlasila. Přičítám to zdravotní indispozici a neodbytnému, ale přesně cílenému rozhovoru paní operátorky společnosti ES Katalog.

Co se stalo potom?

Druhý den jsem měla na emailové adrese fakturu s částkou 6 038,- Kč, třetí den přišla faktura poštou. Předdesílám, že po telefonu mi nikdo nesdělil obsah smluvních podmínek společnosti ES Katalog. V tištěné podobě teď byly i smluvní podmínky, v nichž jsem se dočetla, že pokud chci smlouvu vypovědět, mohu tak učinit až po třech měsících. Nejprve ale musím celou částku uhradit. Do 14 dnů od uzavření smlouvy po tele-

fonu jsem ES Katalogu emailem odeslala oznámení o odstoupení od smlouvy. Přidala jsem i vysvětlení, v jakém zdravotním stavu mě operátorka oslovila a ubezpečení, že mohu doložit lékařské zprávy. Spoléhala jsem na slušné jednání. To jsem se ale obrovsky zmyšlila. Téměř okamžitě jsem zjistila, že pro tuto společnost jsou peníze až na prvním místě. Obratem mi odpovíděli, že je moje situace v podstatě nezajímá a že mají své smluvní podmínky. Cítila jsem se v tu chvíli hrozně. Jako když okradou mrtvého.

Jaká byla vaše první reakce?

Jejich jednání mě velmi rozhněvalo. Samozřejmě vím, že smlouva sjednaná po telefonu je platná, vím, že pokud nejsem seznámená se smluvními podmínkami, mohu do 14 dnů odstoupit od smlouvy bez udání důvodů. Ale také vím, že jsme lidé a měli bychom se tak k sobě chovat. Pro mě není problém uhradit peníze ze svého za nevhodně sjednanou smlouvu pro obec. Nedokážu se ale přenést přes toto neetické a hulvátské jednání, jehož jediným cílem je získávat *prachy a prachy*.

Kde jste hledala pomoc?

Moje rozhořčení bylo tak silné, že jsem se rozhodla požádat o pomoc právní oddělení SMS ČR, jehož je naše obec členem. Jako starostka musím být obezřetná a zodpovídám za případné sankce pro obec, které by mohly z nezaplacení smlouvy vyplynout. Také vím, že sdružení není k problémům ani té nejmenší obce lhostejné. Kdybych smlouvu uzavřela na své jméno, nikdy bych společnosti ES Katalog fakturovanou částku neuhradila. Nakonec neblahých zkušeností s touto firmou je plný internet.

Jak reagovali zastupitelé ve vaší obci?

Nevěřicně kroutili hlavami, protože vědí, že právě já jsem nechala zrušit všechny nevýhodné, obdobné, internetové, prezentační smlouvy, které nakoupilo bývalé zastupitelstvo. Ptali

se mě, zda jsem byla vůbec při smyslech, když jsem uzavírala smlouvu s ES Katalog. Nezbývalo mi, než konstatovat, že nebyla. Ubezpečila jsem je, že pokud dojde ke škodě, v žádném případě ji nebudeme hradit z našeho rozpočtu. Roky se snažím zastupitele naučit, aby byli řádnými hospodáři, abychom investovali do potřebných, dlouhodobějších projektů a záměrů, přesvědčila jsem naše občany, že i malá obec může žít, růst, vyvíjet se a když už to všichni víme, stane se taková věc. Nic velkého, dalo by se to zamést pod stůl, ale já to nechci a z principu udělat nemůžu.

Jak vám tedy nyní s problémem pomáhá Sdružení místních samospráv ČR?

Od samého počátku se naším případem zabývá a nabízí pomoc. Ani mě to příliš nepřekvapilo, protože vím, že sdružení vedou mladí, kvalifikovaní a teď bych ráda zdůraznila „lidé“. Sleduji intenzivně práci sdružení a jejich dosažené výsledky. Už několikrát jsem se přesvědčila, že při nelehké funkci starosty je na jedné straně radost a na straně druhé velká úleva mít v zádech takovou oporu, jakou SMS ČR je.

Jaké kroky nyní podnikáte a jak se situace vyvíjí?

Naposledy jsem společnosti ES Katalog napsala, že když nejsou ochotni pochopit, za jakých zdravotních podmínek jsem nevýhodnou smlouvu pro obec odsouhlasila, předávám celou záležitost právnímu oddělení SMS ČR. Zřejmě je nic nevyvede z rovnováhy, protože do 14 dnů mi přišel dopis z advokátní kanceláře, která pro společnost ES Katalog pracuje. V něm mě jejich advokát vyzývá, *zaplatte nebo...*

Nyní se tedy SMS ČR pokusí celý nepěkný příběh o lidském hulvátsství a chamtivosti, kterou stát zákonem schvaluje, medializovat.

A počkáme, jaké budou odezvy. Pokud nebudou žádné, věřím, že se s panem majitelem

ES Katalogu uvidím u soudu. V tomto případě já – na rozdíl od majitele společnosti – nemám co ztratit.

Co byste po své zkušenosti poradila kolegům, kteří se mohou kdykoliv dostat do podobné situace?

Nevím, co bych poradila kolegům, ale vím, co bych poradila Ministerstvu spravedlnosti. Aby urychleně uzákonilo, že smlouvy sjednané po

telefonu mohou být platné až po podepsání smlouvy v listinné podobě.

Víte, co je paradox? Že zrovna já každou chvíli ruším smlouvy našich občanů, převážně seniorů, kteří takto nevýhodně něco po telefonu sjednají. Babičky za mnou chodí a pláčou, že jim někdo telefonoval, dědečkové říkají, že nerozumí, jak se to mohlo stát. Vždy jim kladu na srdce, že pokud budou něco potřebovat změnit, sehnat, pořídit, ať mi dají vědět. Že se

dnes dá všechno sehnat přes internet, že jim pomohu, ale ať už příště s ničím po telefonu nesouhlasí.

Za uplynulé čtyři roky jsem pomohla takto seniorům zrušit osm nevýhodných smluv uzavřených po telefonu. Tohle je dle mého systémově špatně a je potřeba, aby se o těchto zkušenostech otevřeně napsalo. Aby stát urychleně a konečně zamezil parazitování „šmejdů“ na lidech.

Právo by proti „šmejdům“ mělo poskytovat dostatečné možnosti obrany, říká k případu advokát z právní poradny SMS ČR Karel Dvořák

Nic by nás netěšilo víc než pravomocné soudní rozhodnutí, které by jasně řeklo, že podobné praktiky jsou „za hranou“, říká advokát Karel Dvořák z právní poradny SMS ČR, který se případem starostky Sylvie Káčerové zabývá. Právo by podle něj proti „šmejdům“ mělo poskytovat dostatečné možnosti obrany a určité rezervy existují, dočtete se v rozhovoru.

Existuje, kromě medializace celého případu, jiná forma pomoci paní starostce? Pokud ano, jaká?

Ano, paní starostce jsme již poskytli právní pomoc v podobě konzultace její kauzy a analýzy jejího dalšího možného vývoje. A vzhledem k tomu, že protistrana hrozí žalobou, je také možné, že paní starostku budeme zastupovat v řízení před soudem. Osobně ale po seznámení s její kauzou pochybuji, že se protistrana k podání žaloby skutečně odhodlá. Vzhledem k velmi specifickým okolnostem případu si nemyslím, že by měli dostatečně „nabíto“, spíš naopak. Troufnu si ovšem říct, že pro nás by paradoxně bylo lépe, kdyby do soudního sporu šla, nic by nás netěšilo víc než pravomocné soudní rozhodnutí, které by jasně řeklo, že podobné praktiky jsou „za hranou“.

Podle paní starostky by ministerstvo spravedlnosti mělo urychleně uzákonit, aby smlouvy sjednané po telefonu nabyly platnosti až po podepsání smlouvy v listinné podobě. Je to reálné? A byla by to účinná forma, jak podobným praktikám šmejdů předcházet?

Nápad paní starostky není úplně ojedinělý. V nedávné době o takové změně právního řádu hovořil i ministr spravedlnosti. Je ale třeba říci, že to uváděl v souvislosti s ochranou spotřebitelů. A totiž je v tom, že obec postavení spotřebitele nemá. To ale neznamená, že by měly samosprávy strpět jednání, jakého se některé společnosti zcela zjevně dopouštějí. Pouze je třeba volit jiné nástroje, které právní řád poskytuje. V neposlední řadě můžeme uvažovat o trestněprávní rovině těchto kauz, která podle mého soudu není zanedbatelná. V tuto chvíli bych ale i v zájmu paní starostky

nechtěl zcela odkrývat všechny karty, které držíme v ruce.

Bude SMS ČR v návaznosti na tento případ apelovat na ministerstvo spravedlnosti?

Nemohu hovořit za SMS ČR. Je to věc rozhodnutí jeho nejvyšších orgánů. Osobně jsem ale přesvědčený, že doba k takové diskuzi skutečně nazrála. Podobných podnikavců, kteří zneužívají stávající regulace a jejich nedostatky, není úplně málo, takže diskuze o možnostech zlepšení právního řádu je určitě namístě. Právo by proti „šmejdům“ mělo poskytovat dostatečné možnosti obrany, a upřímně si řekněme, že určité rezervy existují. Jsem ale optimista a věřím, že i díky nedávné iniciativě ministra spravedlnosti se může blýskat na lepší časy – jen je potřeba k problému přistoupit komplexně a neomezit se na úpravu spotřebitelského práva.

Co se děje u nás v kraji?

aktuality – články – pozvánky – projekty – rozhovory

Znáte svého krajského manažera?

Rozhovor

Milí čtenáři! Ve dvanáctidílném seriálu se vám postupně představí naši krajsí manažeři. Můžete se na ně obracet se svými dotazy či podněty, které se týkají samospráv a zájmů, jež SMS ČR hájí. Kontakty na ně najdete i zde www.smscr.cz.

Díl druhý: SMS ČR ve Středočeském kraji představuje Martinu Jiříkovou

Jak se daří SMS ČR ve vašem kraji?

Středočeský kraj je pro Sdružení místních samospráv České republiky nejsilnějším členským územím. Hlásí se tu k němu více jak 360 obcí. Největší nárůst nastal vloni, kdy SMS ČR založilo společnost SMS služby s.r.o., která starostům nabízí zajištění služeb v oblasti GDPR a veřejných zakázek. Zejména uchopení problematiky ochrany osobních údajů, které znamenalo vyškolení několika pověřenců, včetně mě, ve spolupráci s Úřadem pro ochranu osobních údajů, zajistilo obcím bezproblémově zvládnutí dané problematiky i klidné spaní. V minulém roce se navíc organizační struktura

SMS ČR rozrostla o krajské manažery a vazba mezi sdružením a obcemi se tak ještě více prohloubila.

Ze své pozice pracuji jako tzv. spojka mezi obcemi a SMS ČR. Se starosty řeším běžné správní agendy, ale i emaily, s nimiž si úplně nevědí rady. Navrhují rovněž možnosti školení, řeším přichodící žádosti k problematice infozákona. Největším přínosem jsou pro nás ale společná krajská setkání, semináře, nebo osobní návštěvy, kdy máme možnost se potkat a řešit problémové oblasti veřejné správy. Spolupráce a dobré vztahy s našimi členy jsou pro mě prioritou.

Pokračování na další straně

Existuje, kromě celostátních témat, „problém“ specifický pro váš kraj, se kterým bojujete?

V minulém roce jsme usilovali o lepší spolupráci mezi SMS ČR a Středočeským krajem, což se povedlo sepsáním memoranda. Za všechny pro náš kraj specifické problémy z poslední doby bych jmenovala dva. Starostové některých obcí nás upozornili na potíže, kterou mají s volným pohybem psů ve vsi a jejich odchycením financovaným obcí. Problém se nejvíce projevil ve východní části Středočeského kraje. Analyzovali jsme proto psí útulky na Kolínsku, Kutnohorsku i Benešovsku, v předminulém čísle zpravodaje vyšel k tématu i článek. A samosprávy zejména v rekreačních oblastech trápí „nepřízpůsobiví“ chalupáři, kteří

jsou věčnými stěžovateli vůči službám obcí, pod něž spadají. Jinak žádný velký a zásadní problém specifický pro náš kraj v současné době neřešíme.

Co pro „své“ starostky a starosty připravujete?

Na první pololetí jsme pro naše samosprávy naplánovali hned tři semináře. Zaměřují se na elektronizaci veřejné správy, požární ochranu, ale i financování regionálního školství, které je aktuální novinkou pro obce, jež zřizují příspěvkové organizace. Aktuálně máme za sebou krajské setkání, které se uskutečnilo 8. února. Naši členové měli možnost setkat se s předsednictvem kraje, také předsedou SMS ČR Stanislavem Polčákem a poslankyní Věrou Kovářovou. Zazněly informace k infozákonu či systému AGIS, jenž analyzuje území obcí.

Co se děje u nás v kraji?

aktuality – články – pozvánky – projekty – rozhovory

Olomoucký kraj

Obce na Jesenicku musí po zimě opravit cesty kvůli lesní těžbě

Obcím na Jesenicku komplikuje život kůrovcová kalamita, která vážně ohrožuje zdejší lesy. Za poslední tři roky museli těžaři vykácet velké množství napadených stromů. Vysoký nárůst těžby ale znamená také katastrofu pro komunikace a lesní cesty, které nejsou na takový provoz uzpůsobené. „Po zimě bude muset dojít na značné opravy,“ řekl Jan Konečný, starosta Písečné, která je jednou z takto postižených obcí. „Vítám tlak SMS ČR na příslušná ministerstva, který začíná přinášet první plody v podobě přípravy dotačního programu MMR,“ dodal.

SMS ČR si v Olomouckém kraji zvolilo novou radu.

Starostové zastoupí všechny regiony

Odmítnutím majetkového lynče starostů, místostarostů a radních v zákoně o střetu zájmů do doby rozhodnutí Ústavního soudu, hrozbou „zestátnění“ stavebních úřadů, nebo aktuální situací s odbytem plastů se zabývalo krajské shromáždění Sdružení místních samospráv Olomouckého kraje, které se sešlo 30. ledna v Olomouci.

Shromáždění zvolilo také nový sedmičlenný výbor. Krajským předsedou zůstává Tomáš Šulák, starosta Veselíčka (Přerovsko), novými místopředsedy jsou Jan Konečný, starosta Písečné (Jesenicko) a Miroslava Zavadilová, starostka Majetína (Olomoucko). Dalšími členy výboru jsou nově Marek Ošťádal, starosta Nákla (Olomoucko), Jarmila Stawaritschová, starostka Čelechovic na Hané (Prostějovsko), Jana Gerešová, starostka Kopřivné a Petr Šimek, starosta Nemile (oba Šumpersko). Jednání krajské rady SMS se účastní také celostátní místopředseda Radim Sršeň, starosta Dolních Studének (Šumpersko) a Radek Brázda, starosta Troubek (Přerovsko).

„V novém období po komunálních volbách chceme více připomínkovat krajskou politiku. Nabízet pohled „zdola“ na návrhy kraje, zpracovávat analýzy z venkova, které může krajská samospráva využívat pro svá rozhodnutí,“ řekl předseda Tomáš Šulák. „Tíží nás také pomalost stavebních úřadů, magistráty měst často rozhodují od stolu bez širších souvislostí a vůbec se neptají obcí, kterých se dané věci týkají,“ řekl starosta. „Obcí je hodně a v některých věcech – například v budoucím nakládání s odpady – musejí jednat společně, aby se vůbec prosadily,“ dodal.

Moravskoslezský kraj

Nové krajské předsednictvo má v čele aktivní starostku Zbyslavic

Krajské předsednictvo si 30. ledna zvolili také členové SMS ČR Moravskoslezského kraje ve Zbyslavicích. Jednomyslně se shodli, že jejich novou předsedkyní bude starostka Zbyslavic Regina Vřeská, místopředsedou starosta Litultovic Jan Birgus, dalšími členy starosta Horní Suché Jan Lipner a starostka Čavisova Jana Dedková. Nová předsedkyně dokáže povzbudit a zapojit občany Zbyslavic do dění v obci, je rovněž silnou oporou v akčních skupinách na úrovni celostátní SMS ČR. Na setkání dorazili také předseda SMS ČR Stanislav Polčák s novou ředitelkou SMS ČR Darinou Danielovou. Na shromáždění zazněly i nové informace o problematice vysokorychlostního internetu, nebo integrovaném systému AGIS. Přítomní starostové byli nakonec proškoleni o zákonu 106. Dozvěděli se, na co si dát pozor a čemu se zcela vyvarovat.

Zlínský kraj

Kvůli nedostatku lidí ruší policie ve Zlínském kraji služebny

Policii ve Zlínském kraji chybí lidé a ruší proto služebny. Ze současných obvodních oddělení dělá stanice, které mohou fungovat i s menším počtem policistů. Starostové se změnou nesouhlasí a už vloni v srpnu otevřeli veřejnou diskusi. Stojí za nimi i SMS ČR.

Stanice se nově stala z obvodního oddělení policie v Uherském Strohu, z policejní stanice ve Strání-Květné zůstala jen úřední místnost. V ní jsou policisté k dispozici veřejnosti jen některé dny v týdnu. Do pohraniční obce budou průběžně zajižďet hlídky z Uherského Brodu. Podle médií je to zatím prozatímní výsledek změn v rámci Krajského ředitelství policie Zlínského kraje s tím, že nemusí jít o poslední novinku. „Zatím není rozhodnuto o změně ve Slavičíně a Napajedlích,“ uvedl pro idnes.cz mluvčí krajské policie Petr Jaroš.

Starostové Napajedel a Slavičína s tím nesouhlasí a policii navrhnou řešení. „Chceme pomoci s náborem nových policistů,“ řekl slavičínský starosta Tomáš Chmela. Kromě propagace náborem může město nabídnout i bydlení pro policisty, kteří by sem přišli sloužit. „Obvod chceme ve městě udržet za každou cenu,“ dodal Chmela.

V kraji schází více než 45 policistů a už dlouhodobě je zde nejméně policistů na obyvatele. Policejní stanice jsou na rozdíl od služeben v organizaci policie na nižším stupni a mohou fungovat i s menším počtem policistů.

Nový dotační program pomůže zmírnit dopady sucha

SMS ČR v Libereckém kraji vítá návrh krajských radních na nový dotační program, který má podporovat zadržování vody v krajině a pomoci tak čelit hrozbě sucha. Ve svém rozpočtu na to chtějí vyčlenit 6 milionů korun. Rozhodnutí musí ještě potvrdit zastupitelé na svém únorovém zasedání. V programu je připraveno celkem 18 milionů korun. O dotace mohou požádat obce do čtyř tisíc obyvatel a to buď samostatně, nebo jako součást svazku obcí. Příjem žádostí bude probíhat od 29. března do 12. dubna. Na odbornou a administrativní pomoc žadatelům jsou připraveni pracovníci odboru životního prostředí a zemědělství krajského úřadu.

Předsednictvo v kraji má nového člena

Starosta Bozkova Stanislava Doubka si ve středu 6. února zvolilo za svého nového člena krajského předsednictva shromáždění SMS ČR v Libereckém kraji. Jednání zahájil předseda Stanislav Polčák, nechybělo školení o zákonu 106 o svobodném přístupu k informacím, které si přítomní vyslechli od Marka Komárka.

Memorandum o spolupráci se v Jihomoravském kraji naplňuje

Ještě před koncem roku 2018 schválila Rada Jihomoravského kraje Memorandum o spolupráci mezi SMS ČR a Jihomoravským krajem. Jeho obsah, který spočívá především ve vzájemné kooperaci na zvyšování informovanosti starostů a reflektování jejich požadavků, se již daří naplňovat.

Aktuálně jedná krajská manažerka SMS ČR Lenka Matějová o možnosti organizování společných seminářů se zaměřením na témata vybraná samotnými zástupci samospráv, případně na problémy, které jsou v kraji aktuální. „V nejbližších měsících se můžete v Jihomoravském kraji těšit například na seminář o možnostech výstavby či obnovy obecních rybníků a dalších nástrojů ke zmírnění dopadů klimatických změn. Především tedy sucha,“ uvedla Lenka Matějová s tím, že v rámci akcí vystoupí odborníci z kraje i starostové s vlastními realizovanými záležitostmi. „Protože si myslíme, že především dobrá praxe je tou nejlepší inspirací,“ zdůvodnila manažerka a starostům ve svém kraji vzkazuje: „Pokud máte tip na téma, o němž byste rádi věděli více, případně se chcete poradit o řešení nějakého problému, neváhejte mě kontaktovat.“

Kraj podporuje venkovské prodejny

Malé prodejny z venkova mizí a udržet je v provozu je stále větší problém. Pardubický kraj za jejich záchranu bojuje. Ze svého Programu obnovy venkova je každoročně podporuje. Letos přitom myslí nově i na prodejny v obcích do 700 obyvatel oproti původní hranici 500 a nezapomene ani na ty pojižděné.

„Problematika venkovských prodejen se bohužel prozatím nestala celostátním tématem, ačkoliv jsem přesvědčený, že pokud chceme na našich obcích udržet základní služby a mladé lidi, musíme otevřít debatu i na úrovni státu,“ řekl hejtman Martin Netolický. Právě stát by měl mít podle jeho slov zájem, aby se i kvůli omezování služeb nevyliďňoval český venkov. „Musíme si uvědomit, že vesnické prodejny jsou v ohrožení,“ uvedl nejvyšší představitel kraje. Poukázal i na to, že prodejny neplní jen primární funkci zásobovat obyvatele, ale také funkci sociální, jelikož jsou především pro seniory jedněmi z mála míst pro setkávání. A někdy nejen to. „U nás mohou občané v prodejně zaplatit poplatky, vyzvednout zpravodaj a často vyřešit spoustu dalších záležitostí,“ potvrdil starosta obce Vysočina a člen předsednictva SMS ČR Tomáš Dubský. „V předchozích letech byly v naší obci pokusy o otevření ryze soukromých prodejen, které ale po pár měsících zanikaly. Především kvůli nízkým tržbám,“ dodal.

Pardubický kraj změnil podmínky čerpání podpory, aby bylo možné smysluplně pomoci více obcím. Nově podpoří i obce do 700 obyvatel oproti původní hranici 500 obyvatel a bude kontrolovat i obrat jednotlivých prodejen. Stejně jako v předešlých letech, myslí kraj ve svém Programu obnovy venkova také na pojižděné prodejny, jejichž provoz zajišťují či finančně podporují obce.

V loňském roce schválilo vedení Pardubického kraje poskytnutí dotace téměř 70 obcím v celkové výši 2,7 milionu korun. Nejmenší podporou obcí byly Plchovice z Orlickoústecka s 67 obyvateli. Víška obdržela 10 tisíc korun na provoz pojižděné prodejny, což pokrývá polovinu ročních nákladů na zajištění příjezdu prodejny dvakrát týdně do obou místních částí obce. Místostarostka Plchovic Jana Sládková už potvrdila, že obec si opět o dotaci požádá.

Na krajské shromáždění dorazil i hejtman

Informace z kraje, zpráva o činnostech SMS ČR, stav krajských komunikací, info zákon. To a mnoho dalšího řešili v pondělí 18. února účastníci krajského shromáždění v Pardubickém kraji, na které dorazil rekordní počet starostek a starostů a také hejtman Martin Netolický.

SMS ČR v Jihočeském kraji vítá na svém území rakousko-český projekt „KLIMAGRÜN – Klimatická zeleň“, jehož hlavním cílem je spolupráce na rozvoji zelené infrastruktury, která může pomoci adaptaci příhraničních regionů na změnu klimatu a přispěje k biologické rozmanitosti v území sužovaném erozí a sezonním suchem. Projekt se realizuje do konce března příštího roku. O co konkrétně jde? Dojde na výsadbu tisíců ovocných i neovocných stromů a keřů. Krajský úřad Jihočeského kraje v rámci projektu KLIMAGRÜN spolupracuje s místními akčními skupinami (MAS) Jihočeského kraje.

Ústecký kraj

Obce dostanou méně peněz na veřejně prospěšné práce

O třetinu méně peněz vyplatí letos stát obcím a městům na veřejně prospěšné práce. Hlavním argumentem pro snížení prostředků z původních 1,9 miliardy na 1,3 miliardy korun je nízká nezaměstnanost a dostatečný počet volných pracovních míst v soukromém sektoru. Podle starostů ale bude tento typ pracovní síly nejen v ulicích na Ústecku výrazně chybět.

„Občané chtějí mít venkov čistý, moderní, upravený,“ řekla Jana Kalašová, starostka obce Hříškov na Lounsku a členka předsednictva SMS ČR Ústeckého kraje. Toho budou ovšem muset obce dosáhnout často jinou cestou.

Situaci se během roku pokusí vylepšit ministerstvo práce a sociálních věcí. Další, byť nejistou, nadějí pro obce jsou finance z evropských zdrojů. V minulosti se např. mikroregionu Lounské Podlesí podařilo získat pro všechny členské obce peníze na dva až tři veřejně prospěšné pracovníky navíc. Na Ústecku jsou veřejně prospěšné práce jednou z mála možností, jak zajistit pořádek v problémových vyloučených lokalitách, kde dosud uklízeli především občané s osobním vztahem k místu.

„Tyto pracovníky budeme muset zaměstnat, i když dotace na veřejně prospěšné práce nezískáme. Za jednoho přitom zaplatíme na mzdách přibližně 220 000 korun ročně. V obci potřebujeme minimálně tři,“ vypočítává starostka Jana Kalašová s tím, že při rozpočtu pět a půl milionu korun ročně může obec rovnou zapomenout na veškeré investice. Zatímco Úřad práce v Lounech mohl minulý rok rozdělit na veřejně prospěšné práce 60 milionů korun, letos to bude pouze 10 milionů. Podle Jany Kalašové nebyly pro letošní rok vhodně nastaveny ani podmínky v rámci podpůrných programů.

Královéhradecký kraj

Zástupci SMS ČR se účastní exkurzí

Environmentální a ekologické vzdělávání v Královéhradeckém kraji zajišťuje pro veřejnost a školy už devátým rokem mikroregion obcí Památkové zóny 1866. Na exkurzích nebo při zábavných či poznávacích aktivitách dochází v přátelském prostředí k setkávání zástupců samospráv, vzájemnému poznávání a spolupráci. SMS ČR v kraji tuto formu vzdělávání vítá, neboť projekt pomáhá získat dětem i dospělým lepší povědomí o odpovědnosti vůči životnímu prostředí. „Jsem ráda, že se takové akce realizují. Sama jsem se letos zúčastnila například exkurze do Rychnova nad Kněžnou, kde nám předvedli fungování dopravně recyklační linky,“ řekla krajská předsedkyně SMS ČR Jana Kuthanová. Projekt financuje mikroregion zpravidla z krajské dotace.

Plzeňský kraj

SMS ČR v Plzeňském kraji má zvoleno!

SMS ČR v Plzeňském kraji má nové předsednictvo. Do čela si krajské shromáždění zvolilo starostu Němčovic Karla Ferschmanna, dalšími členy předsednictva jsou Michal Černý, Eva Kubová, Karel Petrůň a Pavel Čížek.

SMS ČR v kraji bojuje za záchranu prodejen v malých obcích

Formou dotazníkového šetření chce SMS ČR v Plzeňském kraji zjistit, jak jsou na tom prodejny v obcích do tisíce obyvatel a zda jim nehrozí zrušení. Aby bylo možné upravit parametry žadatelů o dotace na *Zachování prodejen v malých obcích Plzeňského kraje pro rok 2019*, potřebuje SMS ČR aktuální data. Výsledky by podle manažera mohly přispět k otevření dotačního titulu i pro obce nad 500 obyvatel.

Chcete jít s dobou? Inspirujte se ve Smart City Polygon

Zajímají vás nové technologie a „vychytávky“, díky kterým může i vaše obec udržet krok s dobou? Jestli ano, přijměte pozvání na komentovanou prohlídku do Smart City Polygon, která se uskuteční v areálu v Třemošné 27. března v 10 hodin. Více o Smart City Polygon se dozvíte přímo na webových stránkách www.smartcitypolygon.cz. Pro přihlášení na společnou prohlídku starostů a pro více informací kontaktujte svého krajského manažera Romana Svobodu (svoboda@smscr.cz, tel.: 722 796 533).

Kraj Vysočina

SMS ČR na Vysočině starosty vzdělává i navštěvuje

O tom, že venkov není muzeum či o potenciálu chytrého venkova a vysokorychlostního internetu byla řeč na krajském shromáždění SMS ČR, které se uskutečnilo v Jihlavě. Kromě zmíněných témat se zástupci obcí a měst zaměřili také na zákon o svobodném přístupu k informacím a jeho aplikaci. Dozvěděli se i o geoinformačním portálu AGIS a diskutovali nad aktualitami z legislativy, které se vztahují k malým obcím a činnosti SMS ČR.

Manažerka v kraji Vysočina Marcela Syrová začala s návštěvami všech členských obcí. Nové, ale i ve svých funkcích pokračující představitelky samospráv seznamuje s aktuální činností, aktivitami, ale i záměry SMS ČR. „Setkávám se s množstvím dotazů, podnětů, ale i ochotou především nevolněných zastupitelů sejít se ve svém volnu, což potvrzuje smysluplnost návštěv,“ hodnotí už nyní manažerka s tím, že schůzku s ní si mohou starostové domluvit na tel.: +420 731679333 nebo e-mailu: syrova@smscr.cz.

Uvedla také, že členská základna v kraji roste. „Novými členy SMS ČR jsou obce Lesonice, Malá Losenice a staronová obec Kaliště. Všechny z okresu Pelhřimov,“ těší Marcelu Syrovou.

SMS ČR a Kraj Vysočina budou spolupracovat

Třeba při sběru a vyhodnocování informací a praktických zkušeností z obcí, ve vzdělávání místních samospráv nebo při realizaci investičních i jiných strategických aktivit v regionu bude spolupracovat SMS ČR a Kraj Vysočina. Pokud kraj zřídí odborný orgán pro přípravu materiálů, které se budou bezprostředně týkat působnosti obcí, zahrne mezi jeho členy také zástupce nominovaného SMS ČR. SMS ČR zase například zpřístupní kraji prostřednictvím systému AGIS informace z projektu „Mapování infrastruktury a služeb venkova ČR“. Spolupráce však bude mít i řadu dalších podob.

Memorandum o tom v úterý 19. února podepsali hejtman Jiří Běhouněk a předseda SMS ČR Stanislav Polčák. Podobná spolupráce mezi SMS ČR a kraji funguje i v dalších regionech ČR.

Křižánky zvítězily v soutěži o NEJ praxi Zdravých měst, obcí a regionů v Česku za rok 2018!

Obec Křižánky na Vysočině dělá všechno pro to, aby nedocházelo k odlivu mladých rodin z vesnice. A tak vykupuje staré domy a buduje byty. S projektem sociálního bydlení zabodovala tato malá obec i v celostátním klání o nejlepší Dobrou praxi roku 2018. První místo si starosta a zároveň místopředseda SMS ČR Jan Sedláček vyzvedl 24. ledna na konferenci Národní sítě Zdravých měst v Praze.

Pane starosto, proč sociální bydlení v tak malé obci?

Jsme do značné míry obcí specifickou. Na jedné straně se nacházíme v tzv. vnitřní periferii. Všude máme daleko, nabídky práce v okolí jsou mizerné a vzdálená velká města se všemi svými výhodami přispívají k odlivu především mladých obyvatel. Druhým specifickým naším obce je pak obrovská turistická atraktivita. A právě pro občany větších měst jsme ideálním místem pro trávení víkendů či zimní a letní dovolené. Místní nejsou schopni přeplatit při koupi uvolněné nemovitosti zájemce z měst. A tak nám odchází mladší ročníky také proto, že prostě nemají možnost koupit si vlastní domek. Právě na tuto skutečnost se snažíme reagovat. Vykupujeme nevyužitá a většinou také neatraktivní nemovitosti, které přestavujeme na domy s bytovými jednotkami. Dnes jich máme 13 a postupně připravujeme výstavbu dalších. Tyto byty pak nabízíme těm, kteří u nás chtějí bydlet a přitom nemají v současné době na to, aby si zajistili své vlastní bydlení. Asi nikoho nepřekvapí, že převážnou část našich nájemníků tvoří mladé rodiny.

Projekt, s nímž jste zabodovali, má vytvářet podmínky pro kvalitní bydlení obyvatel Křižánek a zajišťovat sociální bydlení pro potřebné cílové skupiny. Co bude výsledkem?

Na obecné rovině jde především o pilotní ověření toho, jak může sociální a dostupné bydlení v obci našeho typu fungovat. Jaká zde mohou být nastavena pravidla třeba pro přidělování bytů nebo způsoby práce s klienty sociálního bydlení.

Z obecné roviny však při realizaci projektu musíme nutně přejít do roviny konkrétní. Všechno se dá krásně naplánovat a teoreticky přichystat a v praxi vás pak potká tisíc různých problémů, které jste neočekávali. Co tedy má být skutečným výsledkem? Z pohledu malé obce bude tímto výsledkem jasné a přesné daný systém fungování sociálního a dostupného bydlení, které bude výhodné jak pro jednotlivé občany obce, tak i pro obec samotnou. Pokud právě tuto charakteristiku nedokážeme naplnit, pak nebude výsledek celého snažení nikdy pozitivní.

S koncepcí projektu jste začali už v roce 2017. Co byste dnes udělal jinak – pokud byste mohli? Nebo jde vše podle plánu a k vaší spokojenosti?

Vždycky je možné něco udělat jinak a lépe. Nicméně musím říci, že projekt probíhá k mé velké spokojenosti. Ač jsem to z počátku při-

mo takto nechápal, nyní jej považuji za jeden z nejdůležitějších projektů, které naše obec realizovala.

V jakém je nyní projekt stádiu a co vás čeká?

Nyní se nacházíme na začátku poslední třetiny realizace projektu. Velice důležitou aktivitou bude mimo jiné nastavení mechanismů, které by pomohly udržet celý systém funkční i po ukončení pilotního projektu tvorby a ověřování koncepce sociálního bydlení.

Proč právě Křižánky v celostátní soutěži zvítězily?

Obecně si myslím, že právě na malé obci mají lidé blíže k realizaci projektů. Není to pro ně něco nekonkrétního a těžko představitelného. Ve větším městě je pocit sounáležitosti s rozvojem daného místa daleko menší. Při soutěži jsme využili navíc i tu skutečnost, že dokážeme právě díky sociálním sítím oslovit a zaktivovat široké spektrum obyvatel i příznivců naší obce.

Co byste poradil kolegům starostům, pro které jste v tomto ohledu jistě velkou inspirací...

Asi bych si nikdy nedovolil přímo někomu radit. Každý děle sloužící starosta je doslova chodící sbírkou příkladů získané dobré praxe. Má spoustu zkušeností a specifických znalostí. Snad tedy jednu radu či spíše přání si dovoluji

vyslovit. Nebojme se ukázat, v čem je daná obec dobrá a výjimečná a zároveň se nebojme předávat jiným své nabyté znalosti. Je přeci zbytečné, aby si každý musel vyšlapávat svoji cestu zcela sám.

Co pro vás prvenství v soutěži znamená?

Každý úspěch a ocenění naší obce je obrovskou motivací pro další práci – nejen té mé, ale celého vedení obce. Asi se shodnu s ostatními kolegy v názoru, že práce pro obec je hodně nevděčná a přitom neuvěřitelně náročná. Jsme vždy *po zásluze potrestáni* za každý dobrý skutek. Každý neúspěch a problém dopadne plnou silou na naše hlavy a úspěchy jsou přitom často brány jako věc samozřejmá. Každé ocenění, které přijde z venku, je pak určitou satisfakcí za to všechno.

Zdravá města, obce a regiony v naší republice koordinuje a reprezentuje mezinárodně certifikovaná asociace Národní síť Zdravých měst ČR (NSZM ČR). Asociace sdružuje města, obce a regiony – Zdravá města, obce a regiony systematicky podporují kvalitu veřejné správy, kvalitu strategického plánování a řízení s ohledem na udržitelný rozvoj a podporu zdraví, ptají se svých obyvatel na jejich názory. NSZM má dnes 131 členů, s regionálním vlivem na 2114 měst a obcí, ve kterých žije 5,409 milionu obyvatel (51 % populace ČR). Více informací o NSZM naleznete na internetových stránkách <http://www.ZdravaMesta.cz>

SMS ČR zve v dubnu do Brna na konferenci o internetu v regionech

Zástupci obcí, regionů a krajů! Zajímá vás rozvoj digitální obce a budování kvalitní infrastruktury, která podpoří podnikání, zlepší vzdělávání ve školách, kvalitu života v obci, či jste příznivci konceptu Smart City? **Pak nesmíte chybět na konferenci pro rozvoj vysokorychlostního internetu v regionech ISP Municipality. Koná se v úterý 16. dubna v Brně, v hotelu Voroněž, a pokračuje na stejném místě konferencí KKTS Sítě 2019 ve středu 17. dubna.**

Konference se uskuteční u příležitosti tradičního setkání Kam kráčí telekomunikační sítě asociace telekomunikačních operátorů VNICTP z.s. Kromě zajímavých přednášek slibují pořadatelé i Municipality KKTS Expo, kde se účastníci seznámí s nabídkou produktů a služeb sestavených tak, aby vyhovovaly i potřebám měst a obcí.

Více informací najdou zájemci zde: <https://www.isp-konference.cz/isp-municipality/registrace>

Otevřený dopis k Národnímu klimaticko-energetickému plánu

Národní klimaticko-energetický plán, který má na příštích 10 let stanovit cíle a tempo pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie (OZE), připravuje Ministerstvo průmyslu. Jde o jeden ze dvou klíčových nástrojů, které budou zodpovědné za růst (či stagnaci) instalací OZE v období 2020–2030.

Současný návrh klimaticko-energetického plánu, který putoval na konci prosince do mezíresortu, navrhuje pokračovat ve stagnaci rozvoje OZE a nepočítá ani s participací obcí – což je v rozporu s tím, co obce prostřednictvím SMS ČR prosazují už v připomínkách k novele.

Bude to však právě venkov a obce, kdo ponese dopady zhoršujících se klimatických změn, ať už se bude jednat o nedostatek vody v krajině, neúrodu či degradaci lesů. Proto je třeba, aby to byly především obce, které určí směřování České republiky v otázkách obnovitelných zdrojů a klimatických změn na příštích 10 let. Otevřený dopis ministryni průmyslu a obchodu Martě Novákové je tak nejen logickým a konzistentním krokem vyplývajícím z toho, co SMS ČR dlouhodobě prosazuje. Text otevřeného dopisu ministryni průmyslu a obchodu Martě Novákové najdete zde: <https://www.smscr.cz/cz/62-aktuality/1829-otevreny-dopis-k-narodnimu-klimaticko-energetickemu-planu>

SMO ČR a SMS ČR se shodují na prioritách samospráv

Předsedové organizací, které v ČR zastupují zájmy samospráv, se sešli na společném jednání, aby stanovili společné priority, které chtějí v nejbližší době v zájmu českých samospráv prosazovat. „Zájmy našich členů jsou v mnoha směrech shodné. Proto jsme deklarovali připravenost prosazovat je především vůči státu společně, a tedy s významně větším dopadem,“ řekl ke schůzce s předsedou SMO ČR Františkem Luklem předseda SMS ČR Stanislav Polčák.

Obě organizace se shodují, že od 1. 1. 2020 je potřeba **spustit reformu financování regionálního školství**, která si vyžádá dofinancování ze státního rozpočtu ve výši 15 miliard korun. Dalším významným společným zájmem samospráv je **rekodifikace stavebního práva**. SMO ČR a SMS ČR podporují snahu ministerstva pro místní rozvoj zrychlit a zjednodušit stavební řízení; nesouhlasí však s navrhovanou změnou struktury stavebních úřadů, jejíž přínosy jsou nejednoznačně vyčísleny a nemusí pro stavebníky včetně měst a obcí znamenat jen pozitiva. Obě organizace také nadále trvají na **zmírnění pravidel pro střet zá-**

jmů ve vztahu ke komunálním politikům, aby se členové zastupitelstev a jejich blízcí nestávali předmětem kriminalizace, a věří, že v tomto duchu rozhodne i Ústavní soud, k němuž podali podnět senátoři. Apelují rovněž na **posilování takzvaných sdílených daní**, jež jsou základem financování samospráv, a to například zvýšením koeficientu na žáka či seniory.

Projednávala se i další témata, např. budoucnost kohezní a společné zemědělské politiky, provádění pozemkových úprav, problematika sucha a hospodaření na zemědělské půdě.

Škola pro starosty v kurzech SMS ČR pokračuje

Nejen certifikáty, ale hlavně znalosti z 13 základních oblastí důležitých pro život obcí si odnášejí účastníci základního kurzu Školy místních samospráv, který pro starosty pořádá SMS ČR ve všech krajích v zemi. Termíny kurzů najdete zde: <http://portalzastupitele.cz/windows9.aspone.cz/>

SMS ČR vítá zrychlení procesu, který povede k demolicí černých staveb

„Černé stavby jsou dlouho neřešeným problémem, v němž se obce bez zásadní pomoci státu neobejdou,“ říká Stanislav Polčák. SMS ČR proto vítá zrychlení procesu, který povede k demolicí takových staveb a nižší administrativě. Statisíkové náklady nemohou nést obce samotné. Obzvlášť pro ty menší jde o neúnosné břemeno. Řešením je zřízení fondu financovaného státem, který by výdaje pokryl. Samozřejmostí je pak vy-máhání nákladů po těch, kdo stavěli načerno.

<https://archiv.ihned.cz/c1-66463570-z-ceska-zmizi-cerne-sta...>

Obce dostávaly neoprávněné faktury. SMS ČR varovala, nic neplatte

Neoprávněnými fakturami rozesílanými obcím jménem firmy Datatrade se na popud SMS ČR zabývala média. „Díky naší výzvě a díky medializaci problému došlo k rychlé nápravě – již dnes máme od desítek starostů a starostek potvrzeno, že se s nimi firma spojila a za dopisy se omluvila, případně již uhrazené faktury řeší dobropisem,“ řekl předseda SMS ČR Stanislav Polčák.

Sdružení místních samospráv České republiky již v lednu rozeslalo všem svým členskými obcím upozornění na možné podvodné jednání v souvislosti se službou obce.info. „Několik zástupců obcí se na nás obrátilo s informací, že obdrželi fakturu a výzvu k úhradě za služby obce.info, které si však nikdy neobjednali,“ uvedl Stanislav Polčák. Výzva byla rozesílána jménem DATATRADE teamu z e-mailu billing@obce.info, případně z jiné domény končící @obce.info. SMS ČR starostům důrazně doporučilo, aby požadovanou částku neplatili a fakturaci odmítli, jestliže si služby neobjednali a nevidují žádnou platnou a účinnou smlouvu.